5

Letters s.

1

ج	جـ	*djīm*
ح	حـ	*ḥā*
خ	خـ	*xā*

Een groep verbonden letters, alle met een korte en een volle vorm, die precies zoals die van ب worden gebruikt. Het enige verschil tussen de drie nieuwe letters in het schrift is het punt.

ج *djīm* klinkt zoals dj in ‚Djakarta'. Wij transcriberen het met *dj*. Dit is de klank van ج in de meeste Arabische landen; in Egypte klinkt het toch zoals g in Engels ‚good'. Wij gebruiken het geluid *dj* in dit boek.

ح *ḥā* is een zware *h*; wij transcriberen het met *ḥ*. Wij horen *ḥ*, wanneer wij op glas ademen om het schoon te maken. De Arabieren verwisselen nooit de twee klanken ح *ḥ* en ه *h* (zie Les 3). Probeer ook beide te onderscheiden.

خ *xā* stelt precies het Nederlandse *ch* voor (zoals in ‚nacht'). Wij transcriberen خ met *x*.

De korte vormen zijn plat en liggen op de schrijflijn. De volle vormen zijn diep, met een boog *tegen de wijzers van de klok* ↺ en met het hoofd (ongeveer) op de schrijflijn. **Schrijf** één lijn met iedere letter; begin aan de linkse hoek boven ↓:

ج جـ ج جـ ج جـ ج جـ

ح حـ ح حـ ح حـ ح حـ

خ خـ خ خـ خ خـ خ خـ

Een *a* of *ā* naast خ wordt vaak (niet altijd) verdonkerd (4/3).

Laat u zich niet door de transcriptie van ح *ḥā* misleiden. Het heeft zelf geen donker geluid; het punt in de transcriptie dient alleen om ه *hā* en ح *ḥā* van elkaar te onderscheiden.

Lees en schrijf enkele nieuwe woorden:

جنوبي *djanúbī* zuidelijk — جنوب *djanúb* zuiden

دخول *duxúl* Inrit*/-gang* — خروج *xurúdj* uitrit*/-gang*

* de *daad*. De *plaats* is *máxradj* of *mádxal*, zie beneden.

533.wav **Openen, beluisteren en herhalen**.

Verbinden wij één van deze letters met een voorafgaande letter in het drukschrift, dan staat de verbinding vaak in de rechter hoek, boven, van ج جـ enz.; in het handschrift maken wij de verbinding aan het begin van de omtrek, d.w.z. in de *linker* hoek boven ج جـ. Vergelijk druk- en handschrift beneden (wij tonen alleen *djīm*; bij de andere letters van de groep gaat het ook zo); **oefen** de handgeschreven vormen:

	handgeschreven	*gedrukt/getypt*
tand + *dj*		بج \ بج
tanden + *dj*		سج \ سج
l + *dj*		لج \ لج
m + *dj*		مج \ مج
s + *dj*		سج \ سج

(en zo verder, met andere letters).

Lees en schrijf (verdonkerde *a* en *ā* hebben hier in de transcriptie een punt)**:**

لجنة	*ládjna* comité	احتجاج	*iḥtidjắdj* bezwaar
أجنبي	*'ádjnabī* buitenlands**	إنتاج	*'intắdj* productie
مدخل	*mádxal* inrit/-gang***	مخرج	*mạ́xrạdj* uitrit/-gang***
انتخاب	*intixắb* verkiezing	خبر	*xạ́bạr* nieuws
		خاصّ	*xāṣṣ* privaat, eigen, bijzonder

** ook ‚buitenlander' (naamwoord, zie Betrekkelijke *-ī*, 4/4)

*** de *plaats*. De *daad* is *xurū́dj* of *duxū́l*, zie boven

S34.wav **openen, beluisteren en herhalen**.

2

ط	*ṭā*
ظ	*ẓā*

De letters *ṭā* en *ẓā* zijn verbonden letters; maar ze hebben telkens alleen één vorm. Die is lang, en staat op de lijn. De lus van deze letters heeft geen ‚tand' zoals bij ص \ ض (4/3). **Schrijf** herhaaldelijk deze nieuwe letters; eerst de lus, dan de ‚stok':

ظ ط ظ ط ظ ط

ظ ط ظ ط ظ ط

Dit zijn zonletters met donkere uitspraak. Net zoals ص de donkere klank (tong naar beneden, holte in de mond) van س heeft, zo geeft ط een verdonkerd geluid van ت , en ظ ook van ز . Wij transcriberen ط met *ṭ*, en ظ met *ẓ*. Een naburige *a* of *ā* wordt verdonkerd uitgesproken. In de lijst beneden merken wij de transcriptie van deze klinkers met een punt.

De loodrechte streep van ط en ظ behandelen wij in het handschrift best als een gescheiden teken (zie 1/3); schrijf het (naar beneden) na voltooiing van de betreffende ligatuur.

H16.pps **openen** en het handschrift van طائرة *ṭā́'ira* (zie beneden) opmerken.

Lees en schrijf:

مطار	*maṭā́r* luchthaven	طائرة	*ṭā́'ira* vliegtuig *H16*
وطني	*wáṭạnī* nationaal	وطن	*wáṭạn* vaderland
خطّ	*xaṭṭ* regel, lijn	شرطة	*šúrṭạ* politie
إيطاليا	*'īṭā́lija* Italië	بريطانيا	*baṛīṭā́nija* Groot-Brittannië
خطر			*xáṭạr* gevaar, *xáṭir* gevaarlijk
تنظيم			*tanẓī́m* het organiseren
منظّمة			*munáẓẓạma* organisatie

S35.wav **openen, beluisteren en herhalen**.

Oefening 1 Lees deze uithangborden:

(a)

(b)

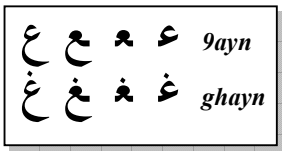
(c)

Oefening 2 Vul de woorden aan:

(a) إ..تاج (b) منـ..مة (c) و..ني (d) ابتـ..ائي (e) انتـ..اب

De oplossingen van deze oefeningen volgen op paragraaf 4.

3

Hier komt het voor ons wel moeilijkste geluid van de Arabische taal. Het is de uitspraak van de letter ع *9ayn*, die wij met *9* transcriberen, omdat ons alfabet geen letter met gelijke klank heeft. Zeg eerst de naam ‚Maggie' in het Engels. Herhaal die meermaals, maar probeer het contact in de keel voor de middel-gg- te vermijden, d.w.z. laat de medeklinker in het midden van het woord telkens weer onduidelijker worden, tot hij niets meer dan een ‚slok' is. Wat u nu zegt is waarschijnlijk iets zoals *má9ī* ‚met mij'. Doe dit nog een keer, maar probeer de doelklank sneller te bereiken. Herhaal meermaals, tot u *má9ī* direct kunt vormen, en wel zonder Maggie's hulp. De juiste uitspraak van *má9ī* is zoals de Franse naam ‚Marie', met klemtoon op de eerste lettergreep en zonder het contact van de huig-r.

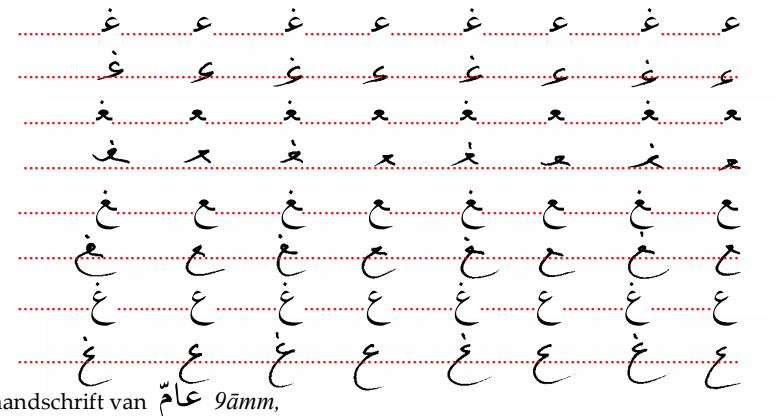
De andere letter غ, die wij met *gh* transcriberen, heeft het geluid van de letter g in het Nederlandse woord ‚wegen'. *gh* is het stemhebbende geluid van *x*, zie paragraaf 1 boven.

ع en غ zijn verbonden letters. De twee korte vormen zijn plat, en beide volle vormen schrijven wij met een zwaai naar beneden tegen de wijzers van de klok, net zoals ج. De verschillende vormen worden als volgt gebruikt:

- عـ en غـ schrijven wij aan het begin van het woord, of midden in het woord na een *niet verbonden* letter,
- ـعـ en ـغـ schrijven wij midden in het woord na een *verbonden* letter,,
- ـع en ـغ schrijven wij aan het eind van het woord na een *verbonden* letter,
- ع en غ schrijven wij aan het einde van het woord na een *niet-verbonden* letter, of als alleenstaande vorm.

Wij kunnen het eenvoudiger formuleren: de ‚massieve' vormen staan na een verbonden letter, en de ‚open' vormen overal elders. Noteer ook dat de alleenstaande vormen vaak iets hoger dan de andere staan.

Schrijf alle vormen meermaals (zie volgende pagina):

H17.pps **openen** om het handschrift van عامّ *9āmm*,

en *H18.pps* om het handschrift van مشغول *mašghūl* (zie beneden) te zien.

Nu **lees en schrijf:**

سعر *si9r* prijs		عامّ *9āmm* {algemeen, openbaar} *H17*	
مطعم *máṭ9am* restaurant		صناعة *ṣinā9a* nijverheid	
معلّم *mu9állim* leraar		أسبوع *'usbū9* week	
شارع *šāri9* straat		اجتماع *idjtimā9* vergadering	
غربي *ghárbī* westers		غرب *gharb* westen	
مشغول *mašghūl* bezig *H18*		مبلغ *máblagh* som	

§36.wav **openen, beluisteren en herhalen**.

Kijk uit om geschreven begin-*9ayn* ع niet met *hámza* ء te verwarren. Niettegenstaande visuele gelijkenis van beide heeft ieder een andere klank (zie 3/1), en *9ayn* is een verbonden letter, terwijl *hámza* nooit verbonden wordt. Verwar ook niet midden-ـعـ *9ayn* (met de wijzers van de klok geschreven) met midden-ـمـ *mīm* (tegen de wijzers van de klok geschreven, 2/2).

Klemtoon

4 Tot nu toe hebben we de klemtoon (zie 1/4) met een accent aangetoond. De Arabische klemtoon is echter meestal regelmatig, en wij kunnen eenvoudige regels leren en aanwenden:

– De klemtoon valt op de eventuele laatste ‚zware' lettergreep. Een zware lettergreep is:

- **ofwel** één met een lange klinker (*ā, ī, ū*), of een tweeklank (*ay, ou*) vóór een medeklinker: *binājā́t, marī́ḍ, 'usbū́9, bintáyn, 9ā́mma,*
- **of** één met een korte klinker (*a, i, u*) vóór twee medeklinkers* of een verdubbelde medeklinker: *máblagh, mumáththil*.

  * Niet vergeten dat *dj, gh* en *th* in de transcriptie enkele medeklinkers voorstellen.

– Als er geen zware lettergreep is, valt de klemtoon op de eerste lettergreep: *'ána*.

Een belangrijke groep woorden, die wij later zullen leren kennen, heeft een onregelmatige klemtoon. Wij zullen zulke woorden verder met het accent tonen; ook woorden als bijv. *lī́bija*, waar fouten zich makkelijk voordoen. Voor de grote, regelmatig beklemtoonde, meerderheid van de woorden zullen wij de klemtoon slechts om bijzondere redenen aanstippen.

De volgende elementen worden nooit beklemtoond, en hebben geen invloed op de klemtoon:

– het lidwoord *al-, at-, an-* enz.

– één of andere klinker, lang of kort, ook één of andere tweeklank, aan het woordeinde, d.w.z. zonder volgende medeklinker. (Denk eraan, dat *hámza* een medeklinker is; in een woord zoals *ibtidā́'* telt de laatste lettergreep als ‚zwaar', en wordt daarom beklemtoond.)

Regel van de klemtoon: De laatste zware lettergreep van het woord wordt beklemtoond. Als het woord geen zware lettergreep heeft, valt de klemtoon op de eerste lettergreep. Het lidwoord wordt nooit beklemtoond.

Oefening 3 Duid met een accent de (regelmatige) klemtoon aan bij deze nieuwe woorden in transliteratie: (a) *mašghūlīn* (b) *maḥaṭṭa* (c) *intixābāt* (d) *tarbija*

Oefening 4 Lees de uithangborden:

(a)

(b)

(c)

(d)

Oefening 5 Vul het woord met de juiste vorm van *9ayn* of van *ghayn aan*:
(a) ...اجتما (b) مشـ..ول (c) مـ..لّمة (d) ...مبل (e) عـ..امّ

Oefening 6 Schrijf in het Arabisch (met eventuele betrekkelijke *-ī* [4/4] of andere bijvoeglijke naamwoorden in de m. vorm) en spreek uw antwoorden hardop uit. Let op de klemtoon:
(a) de vergadering (b) dagelijk (c) maandelijks (d) aankomst (e) zuiden (f) de week
(g) verkies- (h) de school (j) Italiaans (k) bestuurs-
De oplossingen van deze Ofeningen volgen beneden.

Oplossingen van de Oefeningen

1 (a) *bā́ṣ* bus (b) *xáṭar* gevaar (c) *'íbil* kamelen*
2 (a) إنتاج (b) منظّمة (c) وطني (d) ابتدائي (e) انتخاب
3 (a) *mašghūlī́n* (b) *maḥáṭṭa* (c) *intixābā́t* (d) *tárbija*
4 (a) *šimāl* (c) *madxal* (b) *maxradj* (d) *šurṭa*
5 (a) اجتماع (b) مشغول (c) معلّمة (d) مبلغ (e) عامّ
6 (a) الاجتماع *al-idjtimā́9* (b) يومي *jáumī* (c) شهري *šáhrī* (d) وصول *wuṣū́l*
(e) جنوب *djanū́b* (f) الأسبوع *al-'usbū́9* (g) انتخابي *intixābī*
(h) المدرسة *al-mádrasa* (j) إيطالي *'īṭā́lī* (k) إداري *'idā́rī*

* Dit beeldend waarschuwingsbord in de woestijn moeten wij ernstig nemen, bijzonder bij slecht zicht. Bij een eventuele botsing vallen kleinere dieren onder de wagen; maar de kameel raken wij onder zijn knieën, met mogelijk afschuwelijke gevolgen voor dier en mens. Het verwonde en radeloos worstelende dier, wiens toch al aanzienlijk gewicht met de botsing sterk toegenomen is, knalt tonnenzwaar door het autodak.
De kameel verdient onze eerbied. Hij is zwijgzaam en vaak ook gezwind. En de woestijn is van hem. Wij zijn daar alleen voorwaardelijk toegelaten bezoekers.

Testen

1 Lees deze woorden hardop, en vertaal ze:
(a) الشيء (b) مسؤولة (c) السعر (d) مدخل (e) الانتخاب
2 Sorteer deze in orde van grootte, het grootste eerst. Lees uw antwoorden hardop, en vertaal ze:
(a) اليوم (b) السنة (c) الأسبوع (d) الشهر
3 Maak uit elk naamwoord een onbepaalde bijvoeglijk naamwoord. Vertaal uw antwoord:
(a) الصناعة (b) ابتداء (c) الأسبوع (d) إيطاليا (e) بريطانيا
4 Schrijf:
(a) *at-ta'sīs* (b) *nihā'ī* (c) *mas'ūla* (d) *al-maxradj* (e) *ad-duxūl*

*